

عنوان مقاله :

شناسایی موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای

اجرائی استان ایلام

نگارش: حمیدرضا محمدی

با راهنمایی دکتر عادل آذر و دکتر محمد علی آقایی

سمت و سازمان متبوع : کارشناس حساب سازمان کار و امور اجتماعی و مدرس موسسه آموزش عالی باختر ایلام

E-mail: h_r_m_iam@yahoo.com

کلید واژه ها : سازگاری - مستمر ، روز آمد - فرایند های اساسی - پیچیدگی یا قابلیت اجرایی فرایند ها - حسابداری بهای تمام شده - دستگاههای اجرایی

چکیده :

هدف از انجام این تحقیق شناسایی موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام می باشد . سیستم حسابداری بهای تمام شده سیستمی است که فرایند جمع آوری - تجزیه و تحلیل - تفسیر و گزارش اطلاعات هزینه ای مفید برای استفاده کنندگان داخلی و خارجی فراهم می نماید . بنابراین با توجه به تعریف فوق و نقش آن در کنترل هزینه و بودجه - ارزیابی برنامه ها - اندازه گیری عملکرد - تعیین بهای تمام شده کالا و خدمات (دستورالعمل ماده ۱۴۴ قانون برنامه چهارم) نیاز به حداقل سطحی از این سیستم در دستگاههای اجرایی ضروری است . به علت عدم وجود عوامل و ابزارهای ذیل در قالب فرضیه های: ۱- سیستم حسابداری دستگاههای اجرایی اطلاعات مستمر سازگار و روز آمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم نمی کند. ۲- فرایندهای اساسی در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی تعریف نگردیده است. ۳- پیچیدگی یا قابلیت اجرایی فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تعریف و مشخص نگردیده است و دستگاههای اجرایی استان ایلام فاقد حداقل سطحی از سیستم می باشد . جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه در قالب ۳۰ سوال و در گروه ۱۰۵ نفری استفاده گردید و اعتبار محتوای آن از طریق $\alpha = 0.96$ مورد تایید می باشد . از آزمونهای (خی دو) جهت معنادار بودن و از آزمون فریدمن جهت تایید و یا رد فرضیات استفاده گردید که این امر با نرم افزار SPSS انجام گرفت . نتایج بدست آمده نشان می دهد که جهت ایجاد حداقل سطح از سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی نیاز به اطلاعات سازگار - مستمر ، روز آمد و همچنین تعریف و مشخص نمودن فرایند های اساسی حسابداری بهای تمام شده و مشخص نمودن قابلیت اجرایی فرایند ها ضروری می باشد

مقدمه

مفاهیم و استانداردهای حسابداری بهای تمام شده به منظور ایجاد اطلاعات مربوط و به موقع بر مبنای هزینه یابی کامل در برنامه های دولت و برنامه ریزی ، فعالیتها و محصول آنها ، می باشد . مدیران اجرایی دولتی و مجلس می توانند از اطلاعات هزینه ای برای تصمیم گیری در مورد اختصاص منابع دولتی ، برنامه های مجاز و مشخص و ارزیابی عملکرد برنامه ها ^۱ ، استفاده کنند . همچنین مدیران برنامه ریزی هم می توانند از اطلاعات هزینه ای در تصمیم گیریهای مدیریتی جهت بررسی کارایی و اقتصاد عملیاتی استفاده کنند . مفاهیم حسابداری بهای تمام شده ، روابط بین حسابداری بهای تمام شده ، گزارش مالی و بودجه بندی را شرح می دهد . ، پنج استاندارد عناصر اساسی حسابداری بهای تمام شده را تنظیم می کنند :

۱- هزینه های انباشته و گزارشگری فعالیتها بر مبنای منظم برای اهداف اطلاعاتی مدیریت ۲- ایجاد بخش های مسؤل جهت تطابق هزینه ها و محصول ۳- تعیین بهای تمام شده بر اساس هزینه یابی کامل کالاها و خدمات دولتی ۴- شناسایی هزینه های کالاها و خدمات ارائه شده بین مؤسسات دولتی ۵- استفاده از روشهای هزینه یابی مناسب برای انباشته کردن و تعیین هزینه های محصول

سابقه و استاندارد بهای تمام شده

اطلاعات معتبر^۳ بر مبنای برنامه ها و فعالیتها برای دولت برای مدیریت مؤثر عملیاتیهای دولتی ، اساسی هستند . در گزارش مفاهیم حسابداری مالی دولت (SFFAC) ۱ . NO و در اهداف گزارش مالی دولت آمریکا منتشر شده در سال ۱۹۹۳ ، عنوان شد که اهداف گزارش مالی دولت ، ارائه اطلاعات مفید جهت کمک به کاربران داخلی و خارجی در ارزیابی درستی بودجه ، اجرای عملیاتی ، مباشرت^۴ و سیستم ها و کنترل درست دولت می باشد . (۴:۳۴)

Evaluating program performance ^۱
Responsibility segment ^۲
Reliable ^۳
stewardship ^۴

حسابداری بهای تمام شده به طور اخص برای اجرای اهداف ارزیابی اجرای عملیات مهم است. در رابطه با هدف عنوان شده در SFFAC

۱. N۰ که گزارش مالی دولت باید اطلاعاتی را برای کاربران جهت تعیین موارد ذیل فراهم کند. (۴:۳۹)

۱- هزینه های برنامه ها و فعالیتهای خاص و تنظیم و تغییرات مربوط به آن هزینه ها

۲- تلاش جهت تکمیل برنامه های دولت و تغییرات آنها در گذر زمان و در رابطه با هزینه ها

۳- تأثیر و کارایی مدیریت دارایی ها و بدهی های دولت

اهداف °

اهداف استانداردها و مفاهیم حسابداری بهای تمام شده دستیابی به سه هدف کلی ذیل است. (۴:۲۹)۱- برای مدیران برنامه اطلاعات مربوط و قابل اعتماد^۶ به هزینه های وابسته برای محصول و فعالیتهای فراهم می کند. مدیران برنامه بر مبنای این اطلاعات می توانند به سؤالات در باره هزینه های فعالیتهایی که انجام می دهند. پاسخگو باشند. اطلاعات هزینه ای به آنها کمک می کند تا کارایی و اقتصاد عملیاتی را بهبود بخشند۲- اطلاعات هزینه ای معتبر و مرتبط را برای کمک به مدیران اجرایی و مجلس فراهم می کند تا درباره اختصاص منابع دولت، برنامه های مشخص و مجازو ارزیابی عملکرد برنامه تصمیم گیری کنند. ۳- هماهنگی بین هزینه های گزارش شده در گزارشهای مالی خاص و عام و هزینه های گزارش شده به مدیران برنامه ریزی را تضمین می نماید. این مسئله شامل استاندارد کردن روش حسابداری بهای تمام شده است تا ارتباط بین سازمانهای دولت و کاربران اطلاعات هزینه بهبود یابد.

در مدیریت برنامه های دولت، اطلاعات بهای تمام شده در پنج حوزه زیر دارای اهمیت است:

۱- بودجه بندی و کنترل هزینه۲- اندازه گیری عملکرد^۷۳- تعیین پرداختها، قیمتها و کارمزدهای وجه۴- ارزیابی^۸ های برنامه ۵- انتخاب تصمیمات اقتصادی، ارزیابی عملکرد ابزاری است برای بهبود کارایی و اثربخشی و نتایج برنامه هزینه های منابع مورد نیاز برنامه های دولت، فاکتور مهمی در تصمیم گیری های مربوط به تصویب، تعیین و توقف برنامه می باشد. این تصمیمات معمولاً^۹ مشروط به محدودیتهای سیاسی است و اغلب مستلزم بررسی هزینه های اقتصادی و اجتماعی و منافع تأثیر گذار بخش های متفاوت جامعه و اقتصاد است. با این وجود، هزینه های منابع مورد نیاز دولت یک فاکتور مهم است. حسابداری بهای تمام شده، فرایند جمع آوری^{۱۰}، اندازه گیری^{۱۱}، تجزیه و تحلیل، تفسیر^{۱۱} و گزارش اطلاعات هزینه ای مفید برای گروه های داخلی و خارجی فراهم می نماید و همچنین از طریق آن سازمان از منابع خود جهت دستیابی به اهداف مورد نظرش استفاده کرده و این منابع را تضمین و کنترل کند. بنابراین، حسابداری بهای تمام شده زمینه گزارشگری و حسابداری مالی و بودجه ای است. زیرابه سیستم حسابداری مالی و بودجه ای در تهیه اطلاعات کمک می کند، همچنین اطلاعات مفیدی را به صورت مستقیم برای مدیریت فراهم می کند. هر موسسه گزارشگر باید جزئیات مناسب را برای فرایندهای حسابداری بهای تمام شده خود و روش هایی مبتنی بر چندین فاکتور را فراهم کند. این فاکتورها عبارتند از: ۱- ماهیت عملیتهای موسسه-۲- درستی و صحت مطلوب و مورد نیاز در اطلاعات هزینه ای ۳- قابلیت کاربرد جمع آوری و پردازش اطلاعات-۴- قابلیت دسترسی به تسهیلات جابه جایی الکترونیک اطلاعات-۵- هزینه نصب، عملیات و اداره فرایندهای حسابداری بهای تمام شده ۶- هر گونه اطلاعات ویژه مورد نیاز برای مدیریت، سیستم باید توسط موارد ذیل محدود شود ۱- ماهیت عملیاتی موسسه۲- صحت مورد نیاز در اطلاعات هزینه ای ۳- امکان پذیری جمع آوری و پردازش اطلاعات ۴- امکان کنترل الکترونیکی اطلاعات ۵- هزینه های مورد نیاز خود سیستم ۶- هر گونه اطلاعات مدیریتی ویژه و مورد نیاز پردازند. معیار

Abjective °
reliable relevant and .^۱
performance measurement^۲
evaluation^۸
accumulation^۹
measuring^{۱۰}
interpreting^{۱۱}

عوامل بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی عبارتند از :

هزینه های مزایای کارکنان/ مزایای بیمه عمر و سلامت کارکنان فعلی مزایای بازنشستگی برای کارکنان ، بازماندگان و وابسته های آنها /- هزینه های مربوط به اموال ، ماشین الات و تجهیزات-تهیه کالا و خدمات بدون بازپرداخت-هزینه های غیر تولیدی-هزینه های بین مؤسسه ای-فعالیت های بین مؤسسه ای/تهیه و ارائه کالا و خدمات با بازپرداخت-تهیه کالا و خدمات بدون بازپرداخت)

نتایج :

بر اساس مواد ۱۳۷ - ۱۳۸ - ۱۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه با توجه با اینکه تشکیلات کلان دستگاههای اجرایی و وزارتخانه ها را متناسب با سیاستها و احکام برنامه جهت برطرف نمودن اثربخشی ناقص ، تعارضهای دستگاهی و غیر کارآمدی ، عدم جامعیت ، عدم کفایت ، تمرکز امور و موازی کاری ها و همچنین بهره گیری همه جانبه از فناوریهای نوین و روشهای کار آمد با هدف نوسازی ، متناسب سازی ادغام و تجدید ساختار بصورت یک برنامه مناسب ، منسجم ، کارآمد ، فراگیر و با کفایت اثربخش طراحی نماید که همه اعمال فوق ملزم استفاده بهتر از منابع دستگاههای اجرایی که بخش مهمی از منابع عمومی را در اختیار دارند و با توجه به سیستم فعلی در بودجه ریزی و حسابداری دستگاههای اجرایی اثر بخش ، کارایی و ارزیابی عملکرد مناسب وجود ندارد بر اساس ماده ۱۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه دستگاههای اجرایی مستلزم به تعیین بهای تمام شده کالا و خدمات و تهیه بودجه ریزی عملیاتی در پایان برنامه چهارم باشند و یکی از ابزارهای بودجه ریزی عملیاتی استفاده از سیستم بهای تمام شده می باشد که جهت استقرار با توجه به مطالب فوق آن ابزارها و امکاناتی که از قبیل نیروی کارآمد و آشنا با سیستم نوین ، ابزارهای سخت افزاری و نرم افزاری ، تجدید در ساختار سازمانی ، برنامه ریزی مناسب ، اعتبار لازم ، تغییر در روشها و فن آوری اداری خود و در دستگاههای اجرایی لازم می باشد که سیستم فعلی فاقد بستر مناسب فوق می باشد . در دستگاه اجرایی بکارگیری مواد لازم جهت استقرار سیستم بهای تمام شده همانند بکارگیری کارکنان آشنا با سیستم های جدید مدیریت ، برنامه ریزی مناسب ، ساختار زمانی مناسب می توان در کاهش منابع عمومی افزایش بهره وری و ارائه خدمات مطلوب استفاده نمایند

شرح مقاله :

حسابداری یکی از ابزارهای کارآمدی است که در خدمت پیشرفت تکنولوژی ، توسعه اقتصادی ، اجتماعی در جوامع مختلف قرار گرفته است ، در عین حال پیشرفتهای علمی که در قالب واحدهای پیچیده و تنوع روز افزون فعالیت های خدماتی ، تولیدی ، نمود عینی یافته ، ضرورت تکامل دانش حسابداری را برای پاسخگویی نیازهای گوناگون افراد در خصوص اطلاعات مالی و صنعتی در مراحل مختلف تصمیم گیری را تشدید نموده است که در این مسیر دو عامل زمینه تکامل چشمگیر حسابداری را فراهم نموده است .

۱ - موضوعات تخصصی حسابداری مانند حسابداری مالی - حسابداری بهای تمام شده ، حسابداری دولتی ، حسابرسی .

۲- استفاده بیشتر از ابزارهای نوین جهت تهیه اطلاعات بهای تمام شده و مالی با دقت و سرعت بیشتر درپی تکامل حسابداری، توسعه وظایف و نقش حسابداری در اداره امور اقتصادی اعم از تولیدی تجاری و خدماتی، دولتی و غیره بیشتر گردید، زیرا حسابداری ابزار کارآمد مدیریت در جهت برنامه ریزی و تصمیم گیری بوده و بدون استفاده از دانش حسابداری و بدون اتکا و استناد مداوم بر اطلاعات مالی، مدیریت صحیح و کارآمد مقدور نمی باشد، یا حداقل محدود می یابد که این موجب می گردید حسابداری از نقش سنتی خود که ثبت و گزارش رویدادها و دفترداری می باشد به مبنای اساسی در تصمیم گیری مدیران ارتقاء نماید به همین جهت مدیران بخشهای مختلف از جمله دستگاههای اجرایی دولتی جهت دستیابی به اهداف خود بایستی در مورد بهترین روش انجام عملیات تصمیم گیری نمایند و با توجه به اینکه اکثر تصمیم گیریها دارای پیامد اقتصادی و مالی است، لذا باید از اطلاعات مناسب جهت اخذ تصمیم استفاده نمود دراین رابطه حسابداری بهای تمام شده با بکارگیری روشها و تکنیکهای ویژه، اطلاعات لازم و مرتبط را ثبت نموده و در عین حال با ارائه روشها و مدلهای مقداری امکان اتخاذ تصمیمات صحیح را مهیا می نماید پس از جمله واحدهای اقتصادی پیچیده در بخش خدمات، دستگاههای اجرایی می باشد که با توجه به توسعه وظایف و افزایش سریع هزینه های آنها مدیریت صحیح آنها از اهمیت خاصی برخوردار می باشد زیرا سهم عمده ای از منابع عمومی به دستگاههای اجرایی اختصاص می یابد، و با توجه به نقش آنها در ارائه خدماتی مانند بهداشتی - آموزشی - دفاعی که از طریق بخش خصوصی امکان پذیر نمی باشد، این خدمات در جهت تأمین رفاه مردم و آسایش مردم ارائه می گردد. بنابراین مدیریت این بخش از حساسیت بالایی به علت منابع محدود مالی برخوردار می باشد و فراهم نمودن اطلاعات کافی و مناسب جهت کمک به مدیران در جهت تصمیم گیری مناسب، ارزیابی عملکرد و افزایش بهره وری و کاهش هزینه ها و ارائه خدمات بهتر از اهمیت خاصی برخوردار می باشد، که سهم بسزایی از این عمل را حسابداری از جمله حسابداری بهای تمام شده می تواند به خوبی ایفا نماید پس با استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی می توان بهای تمام شده خدمات و فعالیت را شناسایی و از هزینه های اضافی جلوگیری نمود و خدمات بیشتری با منابع محدود ارائه نمود

بیان مسئله :

سیستم حسابداری بهای تمام شده، فرایند جمع آوری - تجزیه و تحلیل - تفسیر و گزارش اطلاعات هزینه ای مفید را برای استفاده کنندگان داخلی و خارجی فراهم می نماید و همچنین از طریق آن سازمان از منابع خود جهت دستیابی به اهداف مورد نظرش استفاده کرده و منابع را تضمین و کنترل می نماید. (۵:۸) بنابراین با توجه به تعریف فوق و نقش سیستم حسابداری بهای تمام شده در کنترل هزینه و بودجه بندی - اندازه گیری عملکرد - ارزیابی برنامه ها - انتخاب تصمیمات اقتصادی - تعیین بهای تمام شده کالا و خدمات (موضوع دستورالعمل ماده ۱۴۴ قانون برنامه چهارم) نیاز به حداقل سطحی از سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام ضروری می باشد. بنابراین برای ایجاد حداقل سطح از سیستم بهای تمام شده به عوامل و ابزارهای مانند: ایجاد بخشهای مسوول (واحد سازمانی) منطبق با ساختار سازمانی دستگاههای اجرایی - تقسیم بندی بخشها به برنامه و فعالیت - تفکیک فعالیتها به واحد - انتخاب واحد اندازه گیری مناسب برای فعالیتها - تفکیک هزینه های مستقیم و غیر مستقیم - استفاده از سرفصلهای مناسب و مرتبط با سیستم حسابداری بهای تمام شده - روش حسابداری مناسب جهت ارزیابی هزینه ها - برنامه ریزی مناسب - وجود اعتبار کافی - وجود دستورالعمل مناسب در مورد سیستم حسابداری بهای تمام شده - آشنایی مدیران با حسابداری مدیریت - برگزاری دوره آموزشی - وجود فرمهای لازم جهت ثبت اطلاعات مربوط به بهای تمام شده - امکانات نرم افزاری و سخت افزاری و غیره نیاز می باشد که دستگاههای اجرایی استان ایلام فاقد عوامل فوق می باشد بنابراین عوامل فوق را می توان در قالب موانع استقرار سیستم بهای تمام شده به صورت سوالاتی به شرح زیر مطرح نمود :

۱- آیا سیستم حسابداری فعلی اطلاعات سازگار - مستمر، روزآمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی فراهم می کند.

۲- آیا فرایند های اساسی مربوط به حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی تعریف و مشخص گردیده است.

۳- آیا پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هر یک از فرایند های اساسی مشخص گردیده است .

اهمیت و ضرورت پژوهش :

اهمیت تحقیق: با توجه به اینکه سیستم حسابداری بهای تمام شده اطلاعات به موقع - مستمر و منظم برای برنامه های دولت، فعالیتها و محصول آن ایجاد می نماید و همچنین مدیران اجرایی - برنامه ریزان و نمایندگان مجلس از اطلاعات هزینه ای جهت تصمیم گیری در مورد اختصاص منابع دولتی - برنامه های مجاز و مشخص - ارزیابی عملکرد - بررسی کارایی و اقتصاد عملیاتی استفاده می نمایند. (۵:۱۲) بنابراین لزوم استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده و استفاده از اطلاعات آن در دستگاههای اجرایی مهم و با اهمیت می باشد.

ضرورت تحقیق: بر اساس دستورالعمل اجرایی ماده ۱۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، در پایان برنامه دستگاههای اجرایی ملزم به تعیین نمودن بهای تمام شده کالا و خدمات می باشند. (۸:۱) و همچنین امروزه به دلیل وجود متغیرهای بیشمار مؤثر در فرایند تصمیم گیری مدیران، به ویژه در دولت به دلیل تقاضای روز افزون نسبت به ارائه خدمات با کیفیت بالاتر، فشار برای پاسخگویی و شفافیت عملکرد دولت، نیاز به کاهش هزینه های جاری دولت، کنترل کسری - بهبود وظایف و کار کردهای دولت - اثربخشی حاکمیت و افزایش بهره وری، لزوم استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی ضروری می باشد. (۲:۱)

اهداف تحقیق :

عمده ترین هدف این تحقیق شناسایی موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام می باشد. و دیگر اهداف تحقیق را می توان به شرح ذیل بیان نمود ۱ - بررسی ارتباط اطلاعات سازگار - مستمر، روزآمد در مورد استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی ۲ - بررسی فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده با دستگاههای اجرائی ۳ - بررسی میزان پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هریک از فرایندهای اساسی فوق

فرضیه های تحقیق :

- ۱- سیستم حسابداری دستگاههای اجرایی اطلاعات مستمر سازگار و روز آمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم نمی کند .
- ۲- فرایندهای اساسی در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی تعریف نگردیده است .
- ۳- پیچیدگی یا قابلیت اجرایی فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تعریف و مشخص نگردیده است .

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق :

سازگاری (CONSISTENT): تعیین نمودن بهای تمام شده یک برنامه یا فعالیت خاص اجرا شده و بیان تغییرات مربوط به آن، یعنی اینکه مراکز عملیات در دستگاههای اجرایی را شناسایی و آنها را به برنامه و فعالیت تفسیم نمود تا بتوان شاخصهای عملکرد (معیاری برای اندازه گیری برنامه و یا فعالیت انتخاب نمود) . لازمه وجود اطلاعات سازگار در دستگاههای اجرایی عواملی مانند: ایجاد بخشهای مسوول (واحد سازمانی) بر اساس اهداف و ساختار سازمانی دستگاه اجرایی - تقسیم بندی بخشها به برنامه و فعالیت - انتخاب واحد اندازه گیری مناسب برای هریک از فعالیتها - تعریف کد شناسه (کد گذاری فعالیت ها) - شناسایی و تفکیک هزینه های مستقیم و غیر مستقیم می باشد.

مستمر روزآمد (Continuously-Routinely): اندازه گیری مرتب و مداوم نتیجه هر برنامه یا فعالیت برای مقایسه با اهداف تعیین شده، یعنی اینکه برنامه و سیستمی که بتوان فعالیت مؤسسه را بصورت پیوسته و مداوم اندازه گیری و نتایج هر برنامه را با هم مقایسه و برنامه های

فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده: (Basic Cost Accounting Processes): یعنی جمع آوری اطلاعات از میان منابع عمومی - پردازش و گزارش اطلاعات بهای تمام شده و محصول تولید شده برای اهداف کمی و خاص و اینکه رویه ها و عملیات مقتضی را برای تعیین چگونگی جمع آوری، تجزیه و تحلیل، تفسیر و روش هزینه یابی (متدلوژی) اطلاعات بهای تمام شده را بیان نمود. بنابراین برای تعریف و مشخص نمودن فرایندهای اساسی به وجود عواملی مانند: وجود یک روش سازمان یافته و مرتبط با نیاز مدیریت برای تهیه اطلاعات - وجود فرمهای لازم جهت ثبت اطلاعات - وجود سرفصلهای حسابداری مناسب جهت نگهداری اطلاعات بهای تمام شده وجود ابزارهای لازم جهت پردازش اطلاعات - روش حسابداری مناسب جهت ارزیابی هزینه ها - وجود روشها و تکنیکهای هزینه ای متناسب با نیاز مدیریت - وجود روش مناسب برای تعیین استهلاک کالا و تجهیزات دستگاههای اجرایی نیاز میباشد.

پیچیدگی یا قابلیت اجرایی فرایند حسابداری بهای تمام شده: (Complexity of Cost Accounting Processes) یعنی اینکه بتوان چارچوب و جزئیات فرایندها را تعریف و همچنین قابلیت دسترسی به ابزارهای نرم افزاری وسخت افزاری و همچنین قابلیت کاربرد اطلاعات را بیان می نماید. برای مشخص نمودن قابلیت اجرایی هر یک از فرایندهای اساسی به عواملی مانند: وجود کارکنان آموزش دیده در دستگاه اجرایی - آشنایی مدیران و کارکنان مربوطه با سیستم های مدیریتی - وجود ترمینولوژی (اصطلاح شناسی) واحد در دستگاههای اجرایی - وجود ضوابط و مقررات مالی مناسب با حسابداری بهای تمام شده - وجود اعتبار لازم جهت استقرار سیستم و آموزش کارکنان و برنامه ریزی مناسب جهت استقرار سیستم بهای تمام شده نیاز می باشد.

قلمرو تحقیق:

تحقیق حاضر بر اساس قلمرو مکانی، زمانی، موضوعی به شرح زیر صورت گرفته است: **الف: قلمرو مکانی:** تحقیق حاضر در مورد دستگاههای اجرایی موجود در استان ایلام که اعتبارات جاری (هزینه ای) آنها از بودجه مصوب استان تأمین می گردد که در این تحقیق ۳۰ دستگاه اجرایی می باشند. **ب: قلمرو موضوعی:** شناسایی موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام **ج: قلمرو زمانی:** تحقیق از فاصله زمانی بین مهر ۱۳۸۶ لغایت شهریورماه ۱۳۸۷ مربوط می گردد.

مقدمه

روش تحقیق یکی از مهمترین فاکتورهای است که بر تحقیق و نتایج حاصله از آن اثر جدی می گذارد. پایه هر عملی، روش شناخت آن است، اعتبار و ارزش قوانین هر عملی بر روش شناسی مبتنی است که در علم بکار می رود. (۳:۱۵۴) با توجه به اینکه هدف تحقیق جوابهایی برای سؤالات مطرح شده در مورد شناسایی موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام می باشد، در این فصل در مورد نوع روش تحقیق، جامعه آماری و گروه نمونه، ابزار جمع آوری اطلاعات، روشهای آماری مورد استفاده توضیح داده خواهد شد.

جامعه آماری:

جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق دستگاههای اجرایی موجود در استان ایلام می باشد که به نحوی از انحاء از بودجه عمومی کشور استفاده می کنند .

گروه نمونه و روش نمونه گیری ساده:

گروه نمونه با توجه به تعداد زیادی دستگاههای اجرایی و مشکل بودن جمع آوری اطلاعات و وقت گیر بودن آن از دستگاههای اجرایی که اعتبارات هزینه ای آنها از بودجه عمومی استان تأمین می گردد و به تعداد ۳۰ دستگاه اجرایی بر اساس اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، تعیین گردیده اند به صورت تصادفی ساده تعیین گردیده اند.

نوع روش تحقیق:

به علت وجود موضوعات مختلف و پرسشهای متعدد جهت پاسخهای مورد نیاز به شیوه عملی ، باید روش تحقیق خاصی درمورد هر موضوع انتخاب شود. روش مورد استفاده در این تحقیق میدانی می باشد که روابط بین عوامل و شرایط لازم را جهت مطالعه قرار داده و در عرصه واقعیتهای اجتماعی به جستجو پرداخته و با بررسی امکان روابط علت و معلول و یافتن علل ، نتیجه حاصل با روش استقرار به کل جامعه آماری تعمیم داده شده است علت انتخاب روش تحقیق میدانی این است که بوسیله آن دستیابی آسانتر و کم هزینه تر و دقیقتر به پرسشهای متعدد تحقیق انجام می گیرد . همچنین جهت جمع آوری اطلاعات برای ادبیات و پیشینه تحقیق در فصل دوم از روش کتابخانه ای و فیش نویسی استفاده گردیده است.

ابزار جمع آوری اطلاعات (داده ها)

مهمترین هدف جمع آوری اطلاعات در این تحقیق، شناسایی موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام در دستگاههای اجرایی استان ایلام می باشد. جهت بدست آوردن اینگونه اطلاعات از روشهای گوناگونی از جمله مشاهده ، بررسی اسناد و مدارک ، مصاحبه و پرسشنامه می توان استفاده نمود که در این تحقیق از پرسشنامه به علت اینکه شرایط عملی تر و کم هزینه تر می باشد به عنوان ابزار جمع آوری اطلاعات از آن استفاده شده است. پرسشنامه بر اساس تجربیات تحقیقاتی که شده و بخصوص بر اساس بیانیه شماره ۴ استانداردها و مفاهیم حسابداری بهای تمام شده در دولت فدرال آمریکا و استفاده از نقطه نظرات اساتید راهنما و مشاور طراحی گردیده است که ابتدا ۴۱ سؤال مطرح گردید که پس از هماهنگی با اساتید راهنما و مشامر و همچنین کارشناسان خبره در دستگاههای اجرایی استان ایلام سؤالات اصلی پرسشنامه به ۳۰ سؤال تقلیل پیدا نمود و تعدادی در گروه نمونه بصورت آزمایشی تقسیم گردید ۰ در گروه نمونه ۱۰۵ نفری که پرسشنامه برای آنان ارسال و عودت داده شده بود، برای سنجش روایی درونی پرسشنامه -همخوانی درونی پرسشنامه و تعمیم نتایج بدست آمده به جامعه از ضریب آلفا کرومباخ استفاده گردیده است و همچنین برای سنجش دقیق سوالات مرتبط به هر فرضیه آزمون فوق نیز بصورت جداگانه انجام گرفت که نتایج بدست آمده در هردو مورد بالا به شرح زیر بیان گردیده ، که سوالات مربوط به فرضیه اول به تعداد ۱۱سوال با اعتبار ۸۸٪ و سوالات مربوط به فرضیه دوم به تعداد ۱۰سوال با اعتبار ۹۲٪ و سوالات مربوط به فرضیه سوم به تعداد ۹سوال با اعتبار ۹۲٪ مورد تأیید قرار گرفت و کل پرسشنامه با اعتبار ۹۶٪ مورد تأیید قرار گرفت

ابزار اندازه گیری اطلاعات:

اطلاعات استخراج شده از پرسشنامه از لحاظ آمار توصیفی در خصوص فراوانی و درصد فراوانی در مورد جمعیت شناختی پاسخ دهندگان و همچنین سوالات مطرح شده و متغیرهای مربوط به فرضیات و خود فرضیات مورد تحلیل قرار گرفت جهت فراوانی متغیرها و فرضیه ها با توجه به تعداد سوال هر متغیر و فرضیه ، ابتدایانگین هر فرد پاسخ دهنده از سوالات هر فرضیه بدست آورده و سپس از مقیاس اسمی طبقه ای جوابهای بدست آمده را در ۵ طبقه بین (۰-۱ و ۱-۲ و ۲-۳ و ۳-۴ و ۴-۵ و ۵-۶) قرار داده ایم . با توجه به اینکه جوابهای بدست آمده از میانگین هر فرد پاسخ دهنده در یکی از گروههای فوق قرار داده و تعداد جواب هر یک از گروههای فوق به عنوان فراوانی هر متغیر یا فرضیه انتخاب گردیده است که روش فوق به روش جمع فراوانی پاسخ به گزینه ها (complate sum) نامیده شده است استفاده گردیده است . از جنبه استنباطی برای هر یک از سوالات مطرح شده در پرسشنامه و همچنین متغیرهای مربوط به فرضیات و همچنین خود فرضیات با توجه به اینکه سوالات در مقیاس اسمی بوده اند برای مقایسه آنها از آزمون خی دو (کای اسکور) استفاده شده است برای بررسی فرضیات با توجه به اینکه مقیاس به رتبه ای تبدیل گردیده است و گروهها بیش از دو گروه بوده اند از آزمون فریدمن استفاده گردید . با توجه به اینکه طرح پژوهشی پیمایش بوده ، و احتمال خطا در اینگونه طرحها تقریباً "بالا است از سطح خطای $\alpha = 0.05$ برای هر دو آزمون خی دو و آزمون فریدمن استفاده شده است.

اطلاعات جمعیت شناختی

نمونه انتخابی از نظر پست سازمانی شامل ۲۵ نفر مدیر / رئیس سازمان معادل ۲۳٫۸ درصد و ۲۳ نفر معاون اداری مالی معادل ۲۱٫۹ درصد و ۳۰ نفر کارشناس مالی معادل ۲۸٫۶ درصد و ۲۷ نفر کارشناس بودجه معادل ۲۵٫۷ درصد نمونه آماری. و از نظر سطح تحصیلات شامل ۱ نفر دکتری معادل ۱ درصد و ۱۷ نفر فوق لیسانس معادل ۱۶٫۲ درصد و ۶۵ نفر لیسانس معادل ۶۱٫۹ درصد و ۲۰ نفر فوق دیپلم معادل ۱۹ درصد و ۲ نفر سایر که معادل ۱٫۹ درصد نمونه آماری و از نظر رشته تحصیلی شامل ۳۰ نفر حسابداری معادل ۲۸٫۶ درصد و ۳۷ نفر مدیریت معادل ۳۵٫۲ درصد و ۵ نفر اقتصاد معادل ۴٫۸ درصد و ۳۳ نفر سایر که معادل ۳۱٫۴ درصد نمونه آماری و از نظر سطح تحصیلات شامل ۱۹ نفر سابقه خدمتی تا ۵ سال معادل ۱۸٫۱ درصد و ۲۲ نفر سابقه خدمتی ۵ تا ۱۰ سال معادل ۲۱ درصد و ۱۳ نفر سابقه خدمتی ۱۰ تا ۱۵ سال معادل ۱۲٫۴ درصد و ۱۹ نفر سابقه خدمتی ۱۵ تا ۲۰ سال معادل ۱۸٫۱ درصد و ۳۲ نفر سابقه خدمتی ۲۰ سال بیشتر که معادل ۳۰٫۵ درصد نمونه آماری می باشد.

نتایج آزمون فرضیات

فرضیه اول: سیستم حسابداری دستگاههای اجرایی اطلاعات سازگار-مستمر، روز آمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم نمی کند.

جدول آزمون خی دو مربوط به فرضیه اول

شاخص های آماری گزینه های جواب	فراوانی مشاهده شده	فراوانی مورد انتظار	تفاوت فراوانی مشاهده شده و مورد انتظار
خیلی زیاد	۰		
زیاد	۷	۲۶/۳	-۱۹/۳
متوسط	۴۶	۲۶/۳	۱۹/۸
کم	۴۲	۲۶/۳	۱۵/۸
خیلی کم	۱۰	۲۶/۳	-۱۶/۳
جمع کل	۱۰۵		
ضریب کای اسکور	درجه آزادی	سطح معنی دار	سطح اطمینان
۴۸,۴۸۶	۳	$P < / .001$	$\alpha = / .05$

چون $P < .001$ از $\alpha = / .05$ کوچکتر است لذا بین وجود اطلاعات سازگار-مستمر، روز آمد در سیستم حسابداری دستگاه اجرایی و استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاه اجرایی تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه دوم: فرایندهای اساسی در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی تعریف و مشخص نگردیده است

جدول آزمون خی دو مربوط به فرضیه دوم

شاخص های آماری گزینه های جواب	فراوانی مشاهده شده	فراوانی مورد انتظار	تفاوت فراوانی مشاهده شده و مورد انتظار
خیلی زیاد			
زیاد	۱۱	۲۶,۳	-۱۵,۳
متوسط	۳۲	۲۶,۳	۵,۸
کم	۴۲	۲۶,۳	۱۵,۸
خیلی کم	۲۰	۲۶,۳	-۶,۳
جمع کل	۱۰۵		
ضریب کای اسکور	درجه آزادی	سطح معنی دار	سطح اطمینان
۲۱,۰۵۷	۳	$P < / .001$	$\alpha = / .05$

چون $P < .001$ از $\alpha = / .05$ کوچکتر است لذا بین مشخص نبودن فرایندهای اساسی در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده و استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاه اجرایی تفاوت معنی داری وجود دارد

فرضیه سوم: پیچیدگی یا قابلیت اجرایی فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تعریف و مشخص نگردیده است.

جدول آزمون خی دو مربوط به فرضیه سوم

شاخص های آماری گزینه های جواب	فراوانی مشاهده شده	فراوانی مورد انتظار	تفاوت فراوانی مشاهده شده و مورد انتظار
خیلی زیاد	۰	۲۱	-۲۱
زیاد	۳	۲۱	-۱۸
متوسط	۲۶	۲۱	۵
کم	۴۴	۲۱	۲۳
خیلی کم	۳۲	۲۱	۱۱
جمع کل	۱۰۵		
ضریب کای اسکور	درجه آزادی	سطح معنی دار	سطح اطمینان
۳۳,۸۵۷	۳	$P < / . 0 . 1$	$\alpha = / . 0 . 5$

چون $P < . 0 . 0 1$ از $\alpha = / . 0 . 5$ کوچکتر است . لذا بین میزان پیچیدگی یا قابلیت اجرایی فرایندهای اساسی و استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاه اجرایی تفاوت معنی داری وجود دارد.

آزمون تایید یا رد فرضیه ها آزمون فریدمن

فرضیه اول: سیستم حسابداری دستگاههای اجرایی اطلاعات سازگار -مستمر، روز آمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم

جدول آزمون فریدمن مربوط به فرضیه اول

سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱	۱
۶,۴۲	۶,۳۶	۶,۶	۵,۶۴	۶,۶۷	۷,۲	۶,۸۳	۶,۶۲	۴,۴۷	۴,۹۲	۴,۲۹	۴,۲۹	۴,۲۹
سطح اطمینان		سطح معنی دار		درجه آزادی		ضریب فریدمن		تعداد				
$\alpha = / . 0 . 5$		$P < / . 0 . 1$		۱۰		۱۲۳,۵۶۱		۱۰۵				

بنابراین با توجه به نتیجه بدست آمده فوق که $P < . 0 . 0 1$ از $\alpha = / . 0 . 5$ کوچکتر است لذا فرض محقق مبنی بر اینکه سیستم حسابداری دستگاههای اجرایی اطلاعات سازگار -مستمر، روز آمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم نمی کند تایید و فرض صفر مبنی بر اینکه سیستم حسابداری دستگاههای اجرایی اطلاعات سازگار-مستمر، روز آمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم میکند رد می گردد

فرضیه دوم: فرایندهای اساسی در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی تعریف و مشخص نگردیده است.

جدول آزمون فریدمن مربوط به فرضیه دوم

سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال	سوال
۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹
۷,۱۶	۴,۷۸	۴,۷۹	۵,۶	۴,۶	۴,۵۷	۶,۷۲	۵,۴۳	۶	۵,۳۶	۵,۳۶	۵,۳۶	۵,۳۶
سطح اطمینان		سطح معنی دار		درجه آزادی		ضریب فریدمن		تعداد				
$\alpha = / . 0 . 5$		$P < / . 0 . 1$		۹		۱۱۲,۹۲۹		۱۰۵				

بنابراین با توجه به نتیجه بدست آمده فوق که $P < /0.01$ از $\alpha = /0.05$ کوچکتر است لذا فرض محقق مبنی بر اینکه فرایندهای اساسی در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی تعریف و مشخص نگردیده است تایید و فرض صفر مبنی بر اینکه فرایندهای اساسی در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی تعریف و مشخص گردیده است رد می گردد.

فرضیه سوم: پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هر یک از فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تعریف و مشخص نگردیده است.

جدول آزمون فریدمن مربوط به فرضیه سوم

سوال ۳۰	سوال ۲۹	سوال ۲۸	سوال ۲۷	سوال ۲۶	سوال ۲۵	سوال ۲۴	سوال ۲۳	سوال ۲۲	سوالات فرضیه اول
۴,۸۵	۶,۰۷	۴,۶۶	۴,۲۱	۵,۵۷	۴,۹۹	۴,۴۷	۵,۶۸	۴,۵	میانگین رتبه ای
سطح اطمینان		سطح معنی دار		درجه آزادی		ضریب فریدمن		تعداد	
$\alpha = /0.05$		$P < /0.01$		۸		۶۷,۸۸۴		۱۰۵	

بنابراین با توجه به نتیجه بدست آمده فوق که $P < /0.01$ از $\alpha = /0.05$ کوچکتر است لذا فرض محقق مبنی بر اینکه پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هر یک از فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تعریف و مشخص نگردیده است تایید و فرض صفر پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هر یک از فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تعریف و مشخص گردیده است رد می گردد.

بحث و تحلیل در نتایج

انجام هر تحقیق بدون دستیابی به نتایج آن و ارائه راهکارهای لازم در جهت رفع مشکلات و موانع آن تحقیق کاری بیهوده می باشد لذا در این فصل ابتدا بحث و تحلیل در مورد نتیجه هر یک از فرضیات تحقیق و سپس نتایج کلی تحقیق می پردازیم و بعد از آن پیشنهادهای محقق براساس نتیجه تحقیق جهت رفع موانع و مشکلات موضوع تحقیق و در پایان محدودیتهای تحقیق بیان می گردد هدف اصلی این تحقیق شناسایی موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام می باشد که موانع را در قالب ۳ فرضیه بیان نموده است. نتایج بدست آمده به این شرح می باشد

جهت شناسایی موانع پرسشنامه ای حاوی ۳۰ سوال جهت تایید یا رد فرضیه های تحقیق در بین گروه ۱۰۵ نفری از جمله مدیران - معاون اداری مالی - کارشناسان بودجه و مالی با مطرح گردید که: ۱- در فرضیه اول بیان گردید که سیستم حسابداری فعلی اطلاعات سازگار - مستمر روزآمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم نمی کند ۱۱ سوال در قالب ۲ متغیر سازگاری و مستمر - روزآمد بیان شد که با توجه به نتیجه بدست آمده $P = /0.08$ با درجه آزادی $df = 1$ و در سطح اطمینان $\alpha = /0.05$ فرض محقق تایید و فرض صفر مبنی بر وجود فراهم نمودن اطلاعات فوق توسط سیستم فعلی رد می گردد بنابراین دستگاههای اجرایی جهت استقرار سیستم بهای تمام شده باید جهت فعالیتهای خود اقدام به واحد اندازه گیری مناسب برای هریک از فعالیتهای - تعریف کد شناسه برای هر فعالیت تفکیک هزینه های مستقیم و غیر مستقیم فعالیتهای - محاسبه هزینه ها جهت کنترل هزینه دستگاه اجرایی - تفکیک برنامه به فعالیت و غیره اقدام نمایند تا بتوان اطلاعات سازگار - مستمر، روزآمد در ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده فراهم نمود

۲- یکی دیگر از موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در این تحقیق تحت عنوان فرایند های اساسی در دستگاههای اجرایی در رابطه حسابداری بهای تمام شده تعریف و مشخص نگردیده است بیان گردید که فرض در قالب ۱۰ سوال و ۴ متغیر در گروه نمونه ۱۰۵ نفری بیان گردید که نتیجه بدست آمده توسط آزمون فریدمن با توجه به اینکه $P < /0.01$ با درجه آزادی $df = 3$ در سطح اطمینان $\alpha = /0.05$ مورد آزمون قرار گرفت فرض محقق مبنی بر عدم تعریف فرایند های اساسی حسابداری بهای تمام شده تایید و فرض صفر مبنی بر وجود تعریف فرایند های اساسی رد گردید. بنابراین دستگاههای اجرایی موجود در استان ایلام با توجه به پرسشهای مطرح شده در این مورد مبنی بر عدم راهنما و دستورالعمل لازم جهت استقرار سیستم بهای تمام شده - عدم وجود فرمهای مورد نیاز - نبود ابزار لازم جهت پردازش اطلاعات - نبود روشهای

۳- یکی دیگر از عوامل مانع استقرار سیستم بهای تمام شده تحت عنوان میزان پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هریک از فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تعریف نگردیده است بیان گردید جهت انجام این مانع و تایید ویا رد آن فرضیه مربوطه سوالاتی در مورد وجود کارکنان آموزش دیده - وجود اعتبار لازم - برنامه ریزی مناسب - آشنایی مدیران با سیستم های مدیریت - وجود امکانات سخت افزاری و نرم افزاری و غیره بیان گردید که نتیجه بدست آمده توسط آزمون فریدمن با توجه به اینکه $p < /0.01$ درجه آزادی $df=8$ در سطح اطمینان $\alpha = 0.05$ مورد آزمون قرار گرفت فرض محقق مبنی بر عدم تعریف و مشخص شدن میزان پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هر یک از فرایندهای اساسی حسابداری بهای تمام شده تایید و فرض صفر مبنی بر وجود تعریف فرایندهای اساسی رد گردید

نتایج کلی تحقیق

با توجه به تحقیقات قبلی درباره موانع استقرار سیستم بهای تمام شده در سازمانهای خدماتی (بیمارستانهای دولتی) مسعود طاهر نیا - کارشناس ارشد ۱۳۸۳. که به عدم آشنایی مدیران و کارکنان دواير با سیستم بهای تمام شده که مانع از استفاده سیستم در دستگاه اجرایی پرداخته و بکارگیری روشها و رویه های حسابداری مورد استفاده مانع از استفاده سیستم در بیمارستانهای دولتی پرداخته است. با توجه به نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل سوالات مطرح شده در قالب فرضیه های تحقیق می توان نتیجه گرفت که جهت استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده به ابزارها و عواملی مانند: ایجاد بخشهای مسوول (واحد سازمانی) منطبق با ساختار سازمانی دستگاههای اجرایی - تقسیم بندی بخشها به برنامه و فعالیت - تفکیک فعالیتها به واحد - انتخاب واحد اندازه گیری مناسب برای فعالیتها - تفکیک هزینه های مستقیم و غیر مستقیم - استفاده از سرفصلهای مناسب و مرتبط با سیستم حسابداری بهای تمام شده - روش حسابداری مناسب جهت ارزیابی هزینه ها - برنامه ریزی مناسب - وجود اعتبار کافی - وجود دستورالعمل مناسب در مورد سیستم - آشنایی مدیران با حسابداری مدیریت - برگزاری دوره آموزشی - وجود فرمهای لازم - امکانات نرم افزاری و سخت افزاری و غیره نیاز می باشد که این عوامل تحت عنوان فراهم بودن اطلاعات سازگاز - مستمر، روز آمددر ارتباط با سیستم حسابداری بهای تمام شده - تعریف و مشخص بودن فرایندهای اساسی مربوط به سیستم بهای تمام شده و همچنین تعریف و مشخص نمودن پیچیدگی یا قابلیت اجرایی هریک از فرایندهای اساسی بیان نمود. بنابراین جهت استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام عوامل و ابزارهای فوق لازم است تا بتوان یک حداقل سطحی از سیستم حسابداری بهای تمام شده را دستگا ههای اجرایی مستقر نمود.

پیشنهاد بر اساس یافته های تحقیق:

- ۱- پیشنهاد میگردد از اساتید مجرب دانشگاهی جهت آموزش کارکنان مربوطه با سیستم های جدید مدیریت بصورت دوره های ییوسته استفاده گردد.
- ۲- پیشنهاد میگردد کمیته ای آشنا با فعالیتها ی سازمان در دستگاههای اجرایی تشکیل و بخش های مسوول (واحد های سازمانی) مناسب با ساختار سازمانی دستگاه اجرایی تعیین تا بتوان فعالیت ها و برنامه های هر بخش را تفکیک نمود
- ۳- پیشنهاد میگردد سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فرمها و دستورالعمل لازم در قالب کتاب و یا سی دی همراه با نحوه استفاده از آن در اختیار دستگاههای اجرایی استان قرار دهد

- ۴- پیشنهاد می‌گردد سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اعتبار لازم جهت تهیه امکانات سخت افزاری - نرم افزاری در اختیار دستگاههای اجرایی استان قرار دهد و نظارت لازم جهت استفاده صحیح از اعتبار صورت گیرد
- ۵- پیشنهاد می‌گردد با توجه به اینکه در جهت بهای تمام شده فعالیت ها و برنامه های دستگاههای اجرایی هزینه استهلاک و غیره محاسبه می‌گردد سیستم اموال مناسب جهت تعیین استهلاک داراییها استقرار یابد

محدودیت های تحقیق:

- در انجام هر تحقیق موانع و مشکلاتی وجود دارد که پژوهشگر را با مشکل روبرو ساخته و تحقیق را مورد تهدید قرار میدهد که به عنوان محدودیتهای تحقیق بیان می گردد در انجام این تحقیق با محدودیت های مواجه شدیم که عمده ترین آنها عبارتند از :
- ۱- محدودیت و مشکلات مربوط به عدم روحیه تحقیق و پژوهش در بین گروه نمونه جهت پاسخگویی به سوالات مطرح شده در پرسشنامه و تکمیل به موقع آن
- ۲- محدودیت و مشکلات مربوط به پرسشنامه که خود نیز سوالات را در قالب خاصی بیان می نماید
- ۳- محدودیت و مشکلات مربوط به گروه نمونه که احتمالاً جهت موضع دستگاه اجرایی خود پاسخ های درست و همراه با منطق به سوالات نداده باشند
- ۴- محدودیت و مشکلات مربوط به عدم وجود منابع اطلاعاتی که بطور مستقیم با موضوع دستگاههای اجرایی و حسابداری بهای تمام شده پرداخته باشد
- ۵- محدودیت و مشکلات مربوط به هزینه های سنگین جهت دستیابی به تازه ترین یافته های تحقیقات مربوط
- ۶- محدودیت و مشکلات مربوط به فقدان آزمونهای معتبر و استاندارد جهت سنجش متغیرها

منابع و ماخذ:

- ۱- دستورالعمل اجرایی ماده ۱۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه
- ۲- کارگاه آموزشی پنجاه و یکمین اجلاس روسای دانشگاه علوم پزشکی در خصوص بودجه ریزی عملیاتی
- ۳- نادری، عزت الله، نراقی، مریم، روش تحقیق در علوم انسانی، ج نهم، ۱۳۷۴ تهران،
- ۴-Statement of Federal Financial Accounting Concepts No. ۱, "Objectives of Federal Financial Reporting", September ۲, ۱۹۹۳
- ۵-Statement#۴-manageryal cost accounting concepts and standard for the governmental, ۱۹۹۶

Abstract:

The aim of this research is recognition of establishing barriers of cost accounting system in executive bodies of ilam province. cost accounting system is a system that provides process of accumulating, measuring, analyzing, interpreting, and reporting cost information for l to both internal and external users .therefore-with regard to the above definition and role of it in cost and budget, operation measurement – determination of cost value of goods and services needs minimum level of this system in executive bodies, the reason of it is the absence of following factors and tools in the form of these theories¹-Accounting system of executive bodies do not provide consistent and continuously –Routinely information in regard to cost accounting system. ²- Basic Cost Accounting Processes were not definite in regard to cost accounting system in executive bodies. ³- Complexity or executive capability of essential Processes of cost accounting were definite a determined. Executive bodies of ilam province minimum level of this system information is collected by questionnaire in the from of ⁴•question and in the group consists of ⁵•°persons and content validity of it is confirmed by χ^2 .chi-square test in used for being meaningful and Friedman test in used for confirming or rejecting of theories and this work is done by using of spss software. The result show that for establishing the minimum level of Cost Accounting system in executive bodies, we need provide consistent and continuously– Routinely information and definition and determination, of executive capability of process.

Keywords: consistent information-continuously–Routinely-Basic Cost Accounting Processes Complexity of Cost Accounting Process

نام :	حمیدرضا
نام خانوادگی :	محمدی
سال تولد و شش شناسنامه و کد ملی	۴۵۳۹۴۸۵۴۵۸-۱۱۲-۱۳۵۵
محل تولد :	ایلام - شهرستان شیروانچرداول - روستای دارتوت

مشخصات کاری :

شغل فعلی :	کارمند
پست سازمانی :	کارشناس حساب
محل کار :	سازمان کار و امور اجتماعی استان ایلام
تلفن تماس	۰۸۴۱۳۳۴۰۱۱۰-۰۹۱۸۸۴۲۱۷۲۴

مدارج علمی:

مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	محل تحصیل (دانشگاه)	عنوان پایان نامه
کارشناسی	حسابداری	پیام نور ایلام	
کارشناسی ارشد	حسابداری	آزاد واحد همدان	موانع استقرار سیستم حسابداری بهای تمام شده در دستگاههای اجرایی استان ایلام

سوابق کاری:

شغل یا ارتباط کاری	مدت زمان		سازمان یا دستگاه مربوطه
	از تاریخ	لغایت	
کارشناس حساب	۱۳۸۲/۰۳/۱۳	کنون	سازمان کار و امور اجتماعی ایلام
عضو کمیته بهره وری	۱۳۸۴	کنون	سازمان کار و امور اجتماعی ایلام
مدرس دانشگاه پیام نور	۱۳۸۶	کنون	پیام نور چوار
مدرس دانشگاه غیر انتفاعی	۱۳۸۶	کنون	باختر ایلام